

Sygn. akt IV U 927/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Zięba

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2014 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania H. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 25 kwietnia 2013 roku znak: (...)

w sprawie H. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o wypłatę emerytury za okres od 1 października 2011r. do 31 marca 2013r.

I. z m i e n i a zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje H. C. prawo do wypłaty emerytury od 1 października 2011 roku 31 marca 2013 roku;

II. przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N. wniosek H. C. zawarty w piśmie z dnia 4 listopada 2013 roku o przyznanie odsetek od zaległej emerytury - celem rozpoznania.

Sygn. akt IV U 927/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 lutego 2014 roku

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2013 roku; (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., powołując się na przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, odmówił H. C. uchylecia decyzji z dnia 20 września 2011 roku, znak: (...) w części, w jakiej decyzja ta zawiesza odwołującej się prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 31 marca 2013 roku na podstawie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r., nr 257, poz. 1726) w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt K 2/2012, z dniem 1 kwietnia 2013 roku (tj. od miesiąca złożenia wniosku) podjęto odwołującej się wypłatę wstrzymanej emerytury. Wyrok TK został ogłoszony w dniu 22 listopada 2012 roku, w związku z czym tego dnia utracił moc art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS będący podstawą zawieszenia emerytury. Trybunał Konstytucyjny nie wskazał innej daty utraty mocy obowiązującej tego przepisu. W związku z tym, zdaniem ZUS, wyrok TK z 13 listopada 2012 roku nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 roku

okresu zawieszenia emerytury na podstawie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W tym stanie rzeczy brak podstaw do wypłaty wyrównania emerytury za okres zawieszenia. Podał, iż odwołująca w dniu 18 kwietnia 2013 roku złożyła wniosek o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 października 2011 roku. Decyzją z dnia 25 kwietnia 2013 roku organ rentowy wznowił wypłatę emerytury od 1 kwietnia 2013 roku, tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

Od powyższej decyzji odwołała się H. C., zarzucając, że nie zgadza się z decyzją, w której odmówiono jej wyrównania zawieszonych emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do 31 marca 2013 roku. Podniosła, iż w dniu 18 listopada 2012 roku uległa wypadkowi komunikacyjnemu i stan zdrowia uniemożliwił jej dochodzenie swoich praw wcześniej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, podnosząc argumentację, którą posłużył się w zaskarżonej decyzji, wniósł o oddalenie odwołania.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie był w całości bezsporny i przedstawiał się następująco:

H. C., urodzona (...) na podstawie decyzji ZUS Oddziału w N. z dnia 12 sierpnia 2010 roku, znak: (...) nabyła prawo do emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego od dnia 1 lipca 2010 roku. W okresie od dnia 18 listopada 1975 roku do 18 maja 2013 roku H. C. była zatrudniona w (...) Szpitalu Wojewódzkim w C..

Decyzją z dnia 20 września 2011 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) oraz na podstawie art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r., nr 257, poz. 1726), wstrzymał H. C. wypłatę emerytury z uwagi na kontynuację zatrudnienia - od dnia 1 października 2011 roku.

W dniu 18 kwietnia 2013 roku H. C., powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, złożyła do ZUS wniosek o podjęcie wypłaty emerytury od 1 października 2011 roku. Decyzją z dnia 25 kwietnia 2013 roku ZUS podjął H. C. wypłatę emerytury od 1 kwietnia 2013 roku.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie H. C. zasługuje na uwzględnienie.

Niniejsza sprawa dotyczyła decyzji, w której organ rentowy wstrzymał wypłatę emerytury z uwagi na fakt, że odwołująca się po wejściu w życie art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) nie rozwiązała stosunku pracy i kontynuowała zatrudnienie posiadając prawo do emerytury. Powyższy przepis – dodany do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku - zniósł możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą, na rzecz którego była wykonywana praca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis ten objął wszystkich emerytów, a więc nie tylko tych, którzy prawo do emerytury uzyskają od momentu jego wejścia w życie, ale również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Ci emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku - na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie zmiany, czyli do 30 września 2011 roku. Jeżeli do tego momentu stosunek pracy nie ustał, wypłata emerytury podlegała wstrzymaniu poczynając od 1 października 2011 roku. Regulacja ta nie wyłączała możliwości łączenia emerytury z dochodami z pracy zarobkowej, lecz uzależniała wypłatę emerytury od rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą (pracodawcami), u którego dana osoba była zatrudniona bezpośrednio przed złożeniem wniosku o emeryturę. Emeryt mógł wrócić do pracy do tego samego lub innego pracodawcy (oczywiście, o ile zostałby zatrudniony) i pobierać zarówno wynagrodzenie, jak i emeryturę. Przy tym, osoby, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny mogły bez

ograniczeń łączyć emeryturę z zarobkiem, gdyż nie stosowało się do nich zasad zmniejszenia oraz wstrzymania wypłaty świadczenia ze względu na wysokość osiągniętych zarobków.

Rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku musiały - na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS - poddać się nowej -mniej korzystnej dla nich - treści ryzyka emerytalnego. Oznacza to, że ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011 roku. Oznaczało to dla nich, że - chcąc nadal pracować i jednocześnie pobierać emeryturę musieli rozwiązać stosunek pracy i raz jeszcze go nawiązać - oczywiście, jeśli znaleźli nowego pracodawcę albo dotychczasowy zgodził się ponownie ich zatrudnić.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych - wobec wejścia w życie omówionej wyżej regulacji oraz wobec faktu, iż H. C. kontynuowała zatrudnienie - decyzją z dnia 20 września 2011 roku wstrzymał wypłatę emerytury od 1 października 2011 roku.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. K 2/12 stwierdził, że art. 28. ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu orzeczenia Trybunał Konstytucyjny wskazał, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 roku w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. Trybunał zakwestionował zatem możliwość zastosowania art. 28 ustawy tylko w zakresie, w jakim dotyczy to osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku, czyli w okresie po uchyleniu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103 a tej ustawy, dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz zmianie niektórych innych ustaw - tj. w czasie gdy obowiązywała regulacja nie zawierająca wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą.

H. C. - powołując się na powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego - wniosła w dniu 18 kwietnia 2013 roku wniosek o wypłatę emerytury wstrzymanej decyzją z dnia 20 września 2011 roku. Odwołująca nie zachowała miesięcznego terminu od dnia wejścia w życie orzeczenia TK do wniesienia skargi o wznowienie postępowania administracyjnego przewidziany w art. 145a kodeksu postępowania administracyjnego (powyższe orzeczenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2012 roku - Dz. U. 2012.1285). Podkreślić jednak należy, iż odwołująca zarówno we wniosku z dnia 18 kwietnia 2013 roku o wypłatę wstrzymanej emerytury, jak i w odwołaniu podniosła, iż w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 18 listopada 2012 roku wniosek o wypłatę zawieszono świadczenia złożyła w kwietniu 2013 roku, tj. po skończeniu leczenia. Z dokumentacji medycznej przedłożonej przez H. C. wynika, iż w dniu 18 listopada 2012 roku uległa wypadkowi komunikacyjnemu w wyniku którego doznała licznych, bardzo poważnych obrażeń skutkiem których było długotrwałe leczenie. W okresie od 18 listopada do 10 stycznia 2013 roku przebywała w szpitalu, następnie została wypisana z zaleceniami m.in. zakazem chodzenia, i fotelowo-łóżkowym trybem życia (karty informacyjne k. 24-29). Wobec powyższego stan zdrowia odwołującej, zdaniem Sądu, uzasadniał przywrócenie

terminu do złożenia wniosku o wypłatę wstrzymanej emerytury, pomimo, iż okoliczność ta nie była przez organ rentowy podnoszona.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że H. C. nabyła prawo do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego od dnia 1 lipca 2011 roku (czyli w okresie, który wskazał Trybunał Konstytucyjny w cytowanym wyżej wyroku), a zatem nie ma do niej zastosowania art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Skoro zatem powyższy przepis nie ma zastosowania do skarżącej – brak było podstaw do wstrzymania przez organ rentowy wypłaty świadczenia od dnia 1 października 2011 roku. Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2010 roku (III UK 2/10) stwierdził, że skutkiem utraty domniemania konstytucyjności ustawy w konsekwencji wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku stwierdzającego jej niezgodność z Konstytucją, jest obowiązek zapewnienia przez sądy orzekające w sprawach, w których przepis ten ma zastosowanie, stanu zgodnego z Konstytucją wynikającego z wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Biorąc pod uwagę powyższe – w ocenie Sądu istnieją podstawy do wznowienia wypłaty świadczenia emerytalnego skarżącej od daty jego wstrzymania tj. od 1 października 2011 roku. Późniejsza publikacja wyroku jest bez znaczenia, istotna dla rozstrzygnięcia jest okoliczność, że przepis, w oparciu o który organ rentowy wstrzymał skarżącą wypłatę świadczenia od początku obowiązywania był niekonstytucyjny i nie mógł stanowić podstawy do wstrzymania wypłaty świadczeń. Stanowisko takie zostało potwierdzone w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 roku - II UK 299/12, z 7 marca 2013 roku - I UK 519/12 oraz z 25 kwietnia 2013 roku - I UK 593/12.

Wobec powyższego, Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i powołanych wyżej przepisów - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał H. C. prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 roku do dnia 31 marca 2013 roku (pkt I wyroku).

H. C. w piśmie z dnia 4 listopada 2013 roku żądała zasądzenia należności wraz z odsetkami za cały okres wstrzymania wypłaty świadczenia. Z uwagi na fakt, że było to nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, Sąd na podstawie art. 477¹⁰ § 2 kpc przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych żądanie o zasądzenie odsetek celem rozpoznania (pkt II wyroku).